1843. **N°. 35.**

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 25 April.

Weenen 13 April. Heden Witten Donderdag, had in de keizerlijke hofkapel, gelijk ieder jaar, het vrome gebruik der voetwassching plaats, welke plegtigheid door den keizer aan 12 arme mannen, en door de keizerin aan 12 arme vrouwen werd voltrokken, en waarbij weder eene zeer talrijke en schitterende vergadering aanwezig was. Het waren ook ditmaal zeer hoog bejaarde personen, die tot de voetwassching, waaraan onderscheidene voordeelen verbonden zijn, opgenomen werden. De oudste der mannen, een nog stevige grijsaard, was 109, en de jongste 84 jaren oud; alle 12 mannen telden te zamen 1067 jaren. De oudste der vrouwen was 105 en de jongste 83 jaren; alle 12 vrouwen te zamen telden 1044 jaren.

Parijs 20 April. Aan de Afgevaardigden is een wetsontwerp over de gevangenissen door den Minister aangeboden: onder de daarbij voorgestelde verbeteringen is vooral de afschaffing der *bagnes*. »De galeislaven (zegt de minister) maken het verdorvenste gedeelte uit der misdadigers. In de bagnes vindt men die verstokte en hevige karakters, die niet door de schrikbarendste tucht bedwongen kunnen worden, die ontaarde harten, die volstrekt verdorven wezens, die een kampstrijd voeren van list en geweld tegen de maatschappelijke orde, die het gevaar trotseren, zelfs het mededoogen, dat men hun betoont, met schimp beantwoorden, en die slechts voor eene verfoeijelijke en strafwaardige wereld levende, dit eenige denkbeeld bezitten, door eene dierlijke onbeschaamdheid, door de eene of andere afgrijselijke daad uit te munten. In de bagnes vindt men de eerste ontwerpen, de takken dier gevaarlijke zamenspanningen, die in weerwil van het toezigt der policie en der magistraten, leven en zich bewegen in den boezem der maatschappijen, welke zij bedreigen. Die uit de bagne wordt ontslagen, is niet meer meester van zijne toekomst: hij neemt al te dikwijls plannen mede van diefstal of moord, die te voren beraamd en overlegd zijn met de deelgenooten zijner eereloosheid; hij gaat gedrukt onder den invloed eener sedert lang beloofde medepligtigheid; hij is bekend bij eene menigte dier geschandvlekte lieden; hij van zijn kant, kent hen insgelijks; hij vindt ze later weder op zijn pad; een hunner zal altijd gereed staan om hem den weg tot het berouw af te sluiten. Gebukt onder de herinneringen zijner schande, verhard door de kastijdingen, geheel overgegeven aan het kwaad door de verdorvenheid van anderen en van hem zelven, ontsnapt hij zelden aan de noodlottigheid van eene verfoeijelijke en dikwerf bloedige herhaling van misdaad.” In plaats van bagnes zullen, volgens het ontwerp, werkhuizen worden opgerigt, in welke de veroordeelden met den allermoeijelijksten arbeid worden bezig gehouden. De afzondering zal den grondslag van de inrigting dier huizen uitmaken; het stelsel [illegible], noch dat van *Auburn*, dat te Genève gevolgd wordt en de afzondering gedurende den nacht, met gemeenschappelijken arbeid en stilzwijgendheid gedurende den dag medebrengt, noch het Philadelphisch stelsel. Het aangenomen stelsel houdt het midden tusschen deze. De gevangenen zullen dag en nacht afgezonderd zijn, zij zullen afgezonderd werken en de opbrengst van hun arbeid behoort aan den Staat, zonder dat zij onderworpen zijn aan die opsluiting, die een zoo nadeeligen invloed uitoefent op hunne geestvermogens. Zij zullen dikwerf bezocht worden door den Inspecteur, den geneesheer, den aalmoezenier of een anderen bedienaar van eene door den Staat erkende godsdienst, en door de Leden der Commissie van toezigt. Zij zullen insgelijks vertroostingen, goede raadgevingen en onderwijs ontvangen, waardoor de bitterheid van hun lot zal verzacht worden; maar zij zullen nooit hunne medegevangenen zien, en daardoor zal de schadelijke invloed van het bijeenzijn in de bagnes worden weggenomen. — Het fransche fregat *la Belle Poule* is 22 Jan. ll., met den prins van Joinville aan boord, en vergezeld van 2 à 3 andere schepen, te Elmina aangekomen. De prins kwam met zijn gevolg den 23 aan wal, dineerde bij den Gouverneur, aan wien hij, bij het afscheid, een brillanten ring ten geschenke gaf. ZH. was zeer minzaam, stelde bij het diner een toast in op het welzijn van Neêrlands koning, en betuigde zich zeer te vreden over het onthaal, hem in Holland te beurt gevallen, en waarvan hij later zeide, dat het onthaal te Elmina het vervolg was. ZH. deed den 24 een uitstapje in hangmatten naar

Cape-Coast, en ging des avonds weder aan boord.

Den 21. Gister avond is het huwelijk van prinses *Clementine* met den prins *August* van Saxen-Coburg-Gotha, broeder van den koning der Belgen, van den gemaal van koningin *Victoria* en van dien der koningin van Portugal, op het paleis te St.Cloud plegtig gesloten; de baron *Pasquier*, kanselier van Frankrijk, vervulde de functien van ambtenaar van den burgerlijken stand; de bisschop van Versailles heeft het huwelijk kerkelijk gesloten. Het publiek en de dagbladen bemoeijen zich weinig met dit huwelijk.

LONDEN, *19 April.* Het fraaije stoomschip *Solway*, aan de maatschappij voor de stoomvaart op de West-Indiën toebehoorende, en de aanbouw en uitrusting waarvan 80,000 p.st. gekost heeft, is in den nacht van 7 op 8 dezer, op de klippen westwaarts der haven van Corunha, totaal verongelukt, waarbij de kapitein, scheepsdocter, een officier der marine, 20 man der equipage en 17 passagiers het leven verloren hebben, terwijl het aan ongeveer 100 gelukt is zich met de booten te redden. De ongelukkige kapitein, *Duncan* genoemd, heeft, met de grootste kalmte en zelfopoffering, alle pogingen aangewend om zijne lotgenooten in veiligheid te brengen, tot op het oogenblik waarin hij zelf de prooi der golven is geworden. — De 4 kruidmolens te Waltham-Abbey, op eenigen afstand van deze stad gelegen, aan een breeden stroom, zijn voor eenige dagen in de lucht gesprongen. De 4 gebouwen, daarbij behoorende, omstreeks 80 voet lang en ruim 29 breed, zijn vernield, en wel zoodanig, dat niets van derzelver gedaante, zelfs geene muren, zijn overgebleven. Die gebouwen zijn in zwarte, vormelooze puinhoopen veranderd. Een 7tal arbeidslieden is zeker daarbij omgekomen, meest huisvaders. Met tusschenverloop van eenige seconden zijn de molens na elkander gesprongen. Hoe kort die tusschentijd ook was, hebben vele werklieden zich gelukkig nog kunnen redden. Een der gedooden is wel 130 ellen ver weggesmeten. Men kan zich verbeelden, tot welk eene hoogte de ongelukkigen opgeworpen werden, daar zij bij hunnen val op de aarde, 4 of 6 duimen diep daarin werden gedrongen. Er waren, in twee kamers, omstreeks 4500 pond buskruid. Nopens de oorzaak van de ontploffing heeft men verscheiden lezingen, doch geene derzelve is met zekerheid aan te nemen.

Het blijkt meer en meer, dat de inbezitneming van Otaheiti door de Franschen gedeeltelijk aan den invloed der hooge Fransche geestelijkheid is toeteschrijven; dit vermeerdert de vrees, dat onze zendelingen daar voor de R.Catholijke, die er tot nog toe schier zonder vrucht gewerkt hebben, zullen moeten onderdoen. Ook in Nieuw-Zeeland ontmoeten de door Engelsche genootschappen uitgezonden zendelingen, hoewel zij er goede vorderingen maken, eene groote hindernis in den naijver der Roomsche Kerk. Deze zoekt zich, met groote inspanning van kracht, inzonderheid op Nieuw-Zeeland te vestigen, niet daar, waar nog geene zendelingen hunne pogingen konden aanwenden, maar daar, waar de protest. zendelingen arbeiden, blijkbaar zich ten doel stellende, om het Evangelie op hare wijze uitbreidende, tegelijk dien vroegeren arbeid te verstoren. De middelen, welke de Roomsche zendelingen daartoe bezigen, zijn althans ten deele niet zeer edel. Zij beschuldigen hunne voorgangers, die zoo veel jaren lang, ook toen zij geene vrucht aanschouwden, in den arbeid volhard en den woesten grond in een belovenden akker herschapen hebben, van traagheid, en stellen hen, omdat zij vrouwen en kinderen hebben, aan de inboorlingen voor als alleen voor hunne huisgezinnen levende. Zij verwijten hun, ook bij openbaren redetwist, waartoe zij hen uitnoodigden, dat zij in hunne vertaling het Nieuwe Testament vervalscht hebben. Zij geven een en ander aan de inboorlingen toe, waaraan deze gehecht zijn, en moedigen bij voorbeeld hunne nationale dansen aan. Hierdoor vinden zij bij velen ingang. Een oud opperhoofd der inboorlingen zeide aan den protest. zendeling *Brown*, dat hij R.Catholijk was geworden, om de gelijkheid, die er was tusschen die godsdienst en de godsdienstige gebruiken van zijn volk. Bij anderen heeft deze gelijkheid juist eene tegengestelde uitwerking; zij achten het niet der moeite waard tot eene godsdienst overtegaan, die hun voorkomt aan de hunne zoo gelijk te zijn. Gebeurt het van tijd tot tijd, dat velen de protest. zendelingen verlaten en tot hunne tegenstanders overgaan, er zijn ook hier en daar, die tot hunne vroegere leermeesters terugkeeren.

DEN HAAG *21 April.* De schorsing der zittingen der 2. K. is verlengd tot 4 Mei. ZM. heeft de door den Minister van Kolonien opgemaakte algemeene rekening, aantoonende de hoegrootheid der koloniale remises in goederen en in geld, en het gebruik van die remises gemaakt in 1842, goedgekeurd overeenkomstig de eenparige bevinding der tot onderzoek dier rekening benoemde staatscommissie. — ZM. heeft een 10jarig octrooi verleend aan mr. *G. Ruys* te Amsterdam op de uitvinding om door een en denzelfden toestel kook-fornuizen te stooken, brak water te distilleren en aëreren, en groote ruimten te verwarmen, Amsterdam en andere steden goedkooper, gezond en zuiver drinkbaar water te verschaffen, en tegelijk daardoor verwarmde localen tot nachtverblijf en voeding gedurende den winter den armen te kunnen aanbieden, en dit ook voor gestichten en particuliere woningen toepasselijk te maken. — Het besluit van Koning *Lodewijk* omtrent de inkwartiering, dat door den Hoogen Raad onlangs verbindend verklaard is, bepaalt onder meer, dat de onderofficieren en soldaten, behalve huisvesting, vuur en licht, dagelijks zullen ontvangen 1½ pond goed gaar gebakken brood,

en daarenboven ten minste eens in de 24 uren een' voedzamen maaltijd, bestaande in aardappelen, groenten of drooge peulvruchten, met vleesch of spek, of wel aardappelen met gedroogden of gezouten visch. De officieren moeten op eigen kosten zich van spijs en drank voorzien. De ingezetenen, die met inlegering worden belast, en zich van hunne verpligting jegens den soldaat kwijten, zullen voor ieder onderofficier of soldaat dagelijks 7 stuivers ontvangen. Bij art. 6 worden de commanderende officieren der corpsen gelast, alle mogelijke wanorde zoo op marsch als in de huizen der ingezetenen krachtdadig tekeertegaan, niet te gedoogen, dat de soldaat meer vordere, dan waarop hij volgens dit decreet aanspraak heeft, en bij deswege ontstaand verschil te letten op de omstandigheden der dorpen en gehuchten, waar zij zich bevinden, en der ingezetenen, over wier gedrag geklaagd wordt. — Door de Utrechtsche Courant is een brief opgenomen, waarin beweerd wordt dat het oorspronkelijk ontwerp van den tunnel onder den Theems niet van den franschen ingenieur *Brunel*, maar van onzen, sedert eenige jaren overleden landgenoot *George Eckhardt*, afkomstig is, zoo als door voorname engelsche ingenieurs en natuurkundigen aan wijlen den hoogleeraar *Moll* is verzekerd. De briefschrijver acht het wenschelijk dat verdere nasporingen hieromtrent worden gedaan.

Blokzijl 19 *April*. Den 14 jl. namiddags had nabij deze gemeente een buitengewoon natuurverschijnsel plaats. In eene aan de binnenzijde der zeedijk zich bevindende kolk, welke bij eene overstrooming in 1775 is ontstaan, en waarin zich in het midden ruim 12 ellen water bevindt en rondom gesloten is, ontstond plotseling eene geweldige waterberoering, zoodanig, dat hetzelve op onderscheidene plaatsen, circa twee ellen opsprong als fonteinen, hetwelk 7 à 8 minuten aanhield, en met geweld tegen de oevers aanbruischte; daarna werd het weder stil; dan zulks heeft ten gevolge gehad, dat het water, hetwelk anders zeer helder, nu dik en troebel is; zoo dat de visch er niet meer in leven kan; nu sedert een paar dagen is er meer dan 1000 pond paling met de handen en fuiken in gevangen; er moet zeker van onderen nog beweging zijn, want anders moest het water reeds lang zijne helderheid weder bekomen hebben. De kolk is nagenoeg ½ bunder groot, en heeft geene de minste communicatie met ander water.

Assen, 24 *April*. Ook de *Tijdgenoot* (n°. 12 en 16) schijnt mede te werken om het dwaalbegrip te verbreiden, dat de toenemende vergraving den bloei der hooge veenderijen bewijst. Vermeerdering van productie is niet altijd gepaard met vermeerdering van welvaart. Er is ook eene *dorre*, *onvruchtbare* productie. Eene nijverheid kan, gelijk een vruchtboom, *dood bloeijen*. Als er meer geproduceerd wordt, dan tegen behoorlijken prijs kan worden gesleten; als de grondstof of het kapitaal, dat den grondslag der nijverheid uitmaakt, om het door de vermindering der winst ontstane tekort te dekken, des te sneller opgeteerd wordt, hoe meer de winst afneemt: dan is er een verderfelijke bloei, een schijn van gezondheid bij koortsachtige overspanning; dan is de nijverheid gelijk aan eene vlam, die hoog opflikkerend, haar voedsel haastig verteert en straks uitgaat. In zulken toestand verkeeren de linnenweverijen in Vlaanderen, het fabrijkwezen in Engeland. De productie van turf is aanmerkelijk toegenomen, maar de prijs allengs gedaald tot de helft van hetgeen hij vroeger gold, en thans zijn de voorbeelden menigvuldig, dat hij verkocht wordt voor een prijs, die gelijk staat met het fabrikatie-loon benevens de belasting; zoodat de Verveener zijne veenstof of zijn kapitaal kwijt wordt zelfs zonder vergoeding en dus veel minder met billijke winst.

Zoo de toenemende productie niet evenredig blijft aan de behoefte, dan is zij een kwaad, dan is zij *over*productie. Over de oorzaken en geneesmiddelen van dat kwaad willen wij niet uitweiden. Het ontstaat meestal niet uit deze of gene bepaalde oorzaak, maar uit den geheelen toestand der maatschappij, uit den zamenloop eener menigte omstandigheden; eene der gewoonste aanleidingen is, dat een tak van nijverheid ruimer winsten dan andere oplevert; dan werpt alles zich op denzelve, eene menigte kapitalen worden daarin geplaatst en kunnen, als de winst afneemt, niet dadelijk er uit teruggenomen worden. Is het kwaad eens aanwezig, dan is het uiterst moeijelijk weg te nemen; ook de Gouvernementen zijn daartoe dikwijls onvermogend; veelal kan de tijd alleen het evenwigt tusschen productie en behoefte allengs herstellen, maar niet zonder dat menig fortuin er bij te gronde gaat.

De Lands Regering moet wel niet uitsluitend het belang van den producent maar ook dat van den verbruiker in het oog houden; het *algemeen* welzijn moet haar doel wezen; en dit wordt wel eens vergeten door degenen, die beschermende regten voor hunne nijverheid eischen. Maar of deze leer bij de vergraving der hooge veenen toepasselijk is, kan met grond worden betwijfeld. Welligt zou de Regering, zonder het algemeen te benadeelen, ja in het welbegrepen belang van den Staat, maatregelen tot opbeuring der hooge veenderijen kunnen tewerkstellen. Onmogelijk is het echter misschien reeds geworden, ook bij de krachtigste begunstiging der Regering, de vergraving van het hoogveen thans zulke uitkomsten te doen opleveren als zij in vorige eeuwen, vooral in de Groninger veenkoloniën, opgeleverd heeft: de tijden zijn te zeer veranderd. Maar zal men niets moeten doen, omdat men niet alles zal kunnen bewerken?

— De Minister van financiën heeft aan de 2. K. medegedeeld, dat het aantal tappers in ons land sedert 1832 met 2500 vermeerderd is, en thans nagenoeg 34000 bedraagt. Het getal huisgezinnen bedroeg 1 Jan. 1840 575542, zoodat men op 17 huisgezinnen één tapper vindt. Eene droevige verhouding!

— Het *Handelsblad* van heden bergt, dat reeds eeni-

geen tijd geleden aan den Raad van State in dit Rijk is ingediend een Ontwerp, houdende wijzigingen in het eerste boek des Strafwetboeks; met verdere vermelding, dat uit dat Ontwerp blijkt, dat het door onze Regering voorgestelde systeem nopens de gevangenisstraf, volkomen overeenstemt met dat, waaraan door de Fransche regering thans de voorkeur wordt gegeven, en hetwelk eenen middenweg daarstelt tusschen dat van Auburry en dat der Vereenigde Staten. Wij zijn van goeder hand onderrigt, dat deze opgave *ten eenemale onjuist* is. Vooreerst is het eene stelsel niet dat van *Auburry*, maar dat van *Auburn* genaamd; ten anderen staat hetzelve niet tegenover het systeem der Vereenigde Staten, maar tegenover het Pennsylvanische of Philadelphische stelsel: Auburn toch ligt zelf in de Vereenigde Staten (New-York). Ten derden is de geheele opgave nopens den zoogenaamden middenweg geheel onjuist. Zoo veel toch is wel bekend geworden, dat de Regering aan het Philadelphische stelsel de voorkeur schijnt te geven, en waarschijnlijk het aanstaande strafwetboek op dien grondslag zal doen rusten; in allen gevalle zal de tegenwoordige herziening wel juist daaraan toeteschrijven zijn, dat in het Eerste Boek van 1840 te weinig één bepaald stelsel heerscht, en van beide genoemde stelsels een deel is overgenomen.

*** Het Plaatselijk Bestuur van de Wildervank brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, om rundvee uit de provincie Drenthe in de provincie Groningen intevoeren, bij voortduring zullen worden opgevolgd de bepalingen en voorschriften, vastgesteld bij besluit van Zijne Excellentie den Heere Staatsraad Gouverneur van de provincie Groningen d.d. 1 December 1842 a°. 10, en dat alzoo het certificaat, in de advertentie van het plaatselijk Bestuur voornoemd van den 18 April l.l. vermeld, *niet voldoende* is tot het toelaten van vee op de markten te Wildervank.

Namens het Plaatselijk Bestuur voorn.,
De Burgemeester H. J. ENGELKENS.

*** De provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in Drenthe verwittigt hiermede de belanghebbenden, dat zij hare gewone voorjaars-vergadering houden zal den 10 Mei en volgende dagen e.k., in een der localen van het Gouvernementshuis te Assen. Zij die verlangen mogten als heel-, vroed- of tandmeester of in de artzenijmengkunde geëxamineerd te worden, zullen zich ten minsten acht dagen bevorens, met overlegging der vereischt wordende getuigschriften bij den President den Heer med. chir. atq. art. obst. Doctor *Amshoff* te Hoogeveen, moeten aanmelden. In derzelver naam,

Zuidlaren, *De Secretaris,*
den 18 April 1843. Dr P. E. PRUISSEN.

*** De ondergeteekende maakt bekend, dat de vroeger geannonceerde verkoop van 400 runderen en 200 varkens, op den 1 Mei eerstkomende te Odoorn *geen plaats zal hebben.* J. SCHUTSTAL.

*** *MAGAZIJN VAN GALANTERIEN.*

J. L. LA GRO.

Oostzijde in de Heerestraat Letter E. N° 49 te GRONINGEN.

In *Engelsche, Fransche* en *Duitsche* **KRAMERIJEN**, Galanterien, Bijouterien, vergulde en albasten **PENDULES** en **BLOEMVAZEN**, **TAFEL-**, **WINKEL-**, **KANTOOR-**, **GANG-** en **SCHOORSTEEN-LAMPEN**, fijn **CRISTAL**, geslepen **GLASWERK**, Fransch **PORCELEIN**, **SERVIEZEN** naar de laatste smaak, verlakte **TIN-** en **BLIK-GOEDEREN**, **SCHILDPADDEN-** en **BRONZEN-GOEDEREN**, porceleinen **PORTE CIGARS** en **TOILETFLACONS**, dames **ZAK-FLACONS**, patent **WASKAARSEN**, fijne **STAALGOEDEREN**, **EAU DE COLOGNE**, **PARFUMERIEN**, **SPIEGELS** en **SCHILDERIJEN** met echte vergulden en mahonijhouten lijsten en wat meer in dat vak behoort. Benevens een fijn assortement nieuwigheden, te veel om te detailleren. Tevens zal hij alles aanwenden tot genoegen zijner geëerde begunstigers en houdt zich ten dien einde gerecommandeerd. Blijft alhier uitgepakt ten huize van den Heer *van Erkelens* tot den 4 Mei.

GRAANPRIJZEN EN BROODZETTINGEN.

De gemiddelde prijzen van de Rogge en de Boekweit, op de markten van *Assen*, *Beilen*, *Hoogeveen*, *Koevorden* en *Meppel*, gedurende de maand Maart 1843, hebben bedragen, het Ned. mudde: te *Assen*, eerste helft der maand, Rogge *f* 6 - 00, Boekweit *f* 4 - 85; tweede helft der maand, Rogge *f* 5 - 91, Boekweit *f* 4-95; te *Beilen*, eerste helft der maand, Rogge *f* 6 - 10, Boekweit *f* 4-90; tweede helft der maand, Rogge *f* 6 - 20, Boekweit *f* 5 - 00; te *Hoogeveen*, eerste helft der maand, Rogge *f* 6 - 30, Boekweit *f* 5 - 30; tweede helft der maand, Rogge *f* 6 - 40, Boekweit *f* 5 - 35; te *Koevorden*, eerste helft der maand, Rogge *f* 6 - 05, Boekweit *f* 5 - 00; tweede helft der maand, Rogge *f* 6 - 17½; Boekweit *f* 5 - 00; te *Meppel*, eerste helft der maand, Rogge *f* 6 - 72½, Boekweit *f* 5 - 57½; tweede helft der maand, Rogge *f* 6 - 68½, Boekweit *f* 5 - 70.

De prijs van het brood is bepaald, laatstelijk:

te *Assen*,	de	6	ponden roggebrood 52 centen;
	»	12	oncen klein roggebrood 26 centen;
	»	6	id. tarwebrood 20½ centen.
te *Hoogeveen*,	de	6	ponden roggebrood 51 centen;
	»	12	oncen klein roggebrood 26 centen;
te *Koevorden*,	de	6	ponden roggebrood 51 centen;
	»	25	looden gebuild roggebrood 5 centen;
	»	15	id. tarwebrood 5 centen.
te *Meppel*,	de	6	ponden roggebrood 50 centen;
	»	12	oncen klein roggebrood 28 centen;
	»	6	id. tarwebrood 20 centen.

Assen, den 24 April 1843.

Meppel, 20 *April.* Rogge het ned. mud *f* 6-50; Boekweit, het ned. mud *f* 5-95; Boter anderh. ned. pond *f* 0-95; Vet Boter $\frac{1}{8}$ *f* 12-25; Aardappelen het ned. mud *f* 1-60.

Amsterdam, 22 *April.* Werk. sch. 2½ pct. 56⅝ a ⅛; dito 5 pct. 101$\frac{5}{16}$ a ⅜; am.-synd. 4½ pc. 98 a 98$\frac{1}{16}$; handelm. 135⅞ a 136.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.